

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Одеської області** щодо їх ділових очікувань*

I квартал 2021 року

* Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Одеської області в I кварталі 2021 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств **Одеської області** у I кварталі 2021 року свідчать, що респонденти продовжують очікувати скорочення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні в наступні 12 місяців, водночас **позитивно оцінюють перспективи розвитку своїх підприємств**. Прогнозується подальше зростання цін та високий рівень девальваційних процесів.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **зменшення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні** п'ятий квартал поспіль: баланс відповідей – «мінус» 21.1% (у IV кварталі 2020 року – «мінус» 30.8%) (графік 1). У цілому по Україні респонденти очікують відновлення зростання обсягів виробництва товарів і послуг (баланс відповідей – 5.6%). Найпесимістичніше налаштовані керівники підприємств інших видів діяльності (баланси відповідей – «мінус» 50.0%);
- **зростання цін на споживчі товари та послуги:** 53.8% респондентів очікують інфляцію понад 7.5% (у попередньому кварталі – 50.0%), у цілому по Україні – 50.7%. **Головними чинниками інфляції** респонденти продовжують називати витрати на виробництво та курс гривні до іноземних валют. Підвищився вплив цін на світових ринках (графік 2);
- **девальвацію національної валюти** нижчими темпами: знецінення гривні відносно долара США очікують 78.9% респондентів (у попередньому кварталі – 86.1%), у цілому по Україні – 74.4%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – 5.4% (у попередньому кварталі – «мінус» 15.8%), у цілому по Україні – 12.7% (таблиця). Водночас респонденти підприємств переробної промисловості прогнозують погіршення фінансово-економічного стану;
- **відновлення зростання загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – 7.7% (у IV кварталі 2020 року – «мінус» 28.2%) (таблиця), у тому числі обсягів реалізації продукції на зовнішньому ринку: баланс відповідей – 22.7% (у IV кварталі 2020 року – «мінус» 19.0%). У цілому по Україні баланси відповідей – 18.0% та 14.9% відповідно;
- **помірне зростання інвестиційних видатків на машини, обладнання:** баланс відповідей – 2.6% (у попередньому кварталі – 0.0%). **Обсяг видатків на виконання будівельних робіт**, за оцінками респондентів, **зменшиться:** баланс відповідей – «мінус» 8.1% (у попередньому кварталі – «мінус» 11.1%). У цілому по Україні очікується зростання обсягу інвестицій: баланси відповідей – 1.4% та 11.7% відповідно (таблиця);
- **зменшення кількості працівників** на своїх підприємствах нижчими темпами: баланс відповідей – «мінус» 23.7% (у попередньому кварталі – «мінус» 41.0%). У цілому по Україні прогнозується незначне скорочення кількості працівників – «мінус» 1.9% (графік 4);
- **зростання цін на товари/послуги, що купуються, стрімкішими темпами** (баланс відповідей – 89.7%), ніж на **товари/послуги власного виробництва** (баланс відповідей – 46.2%) (у попередньому кварталі – 84.2% та 36.8% відповідно) (графік 6). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів/послуг власного виробництва найбільше впливатимуть курс гривні до іноземних валют, вартість трудових ресурсів та ціни на енергоносії (графік 7);
- **прискорення зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника:** баланси відповідей – 64.1% та 53.1% відповідно (у IV кварталі 2020 року – 53.8% та 28.9% відповідно) (графіки 6 і 4).

Головними чинниками, що обмежують спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти назвали занадто високі ціни на енергоносії, сировину та матеріали. Значно зросли оцінки впливу недостатнього попиту (графік 5).

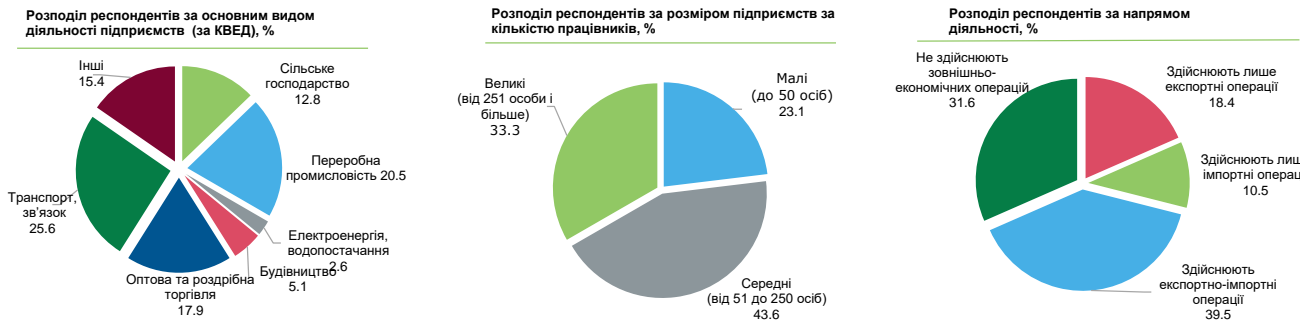
Підприємства області і надалі очікують **зростання потреби в позикових коштах** найближчим часом (графік 8). Респонденти, які планують брати банківські кредити, надають перевагу кредитам у національній валюті. За оцінками респондентів, умови доступу до банківських кредитів останнім часом стали жорсткішими (графік 9). Головний стримуючий чинник залучення кредитних ресурсів – занадто високі ставки за кредитами (графік 10).

97.4% респондентів зазначили, що **не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках** (у цілому по Україні – 97.5%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

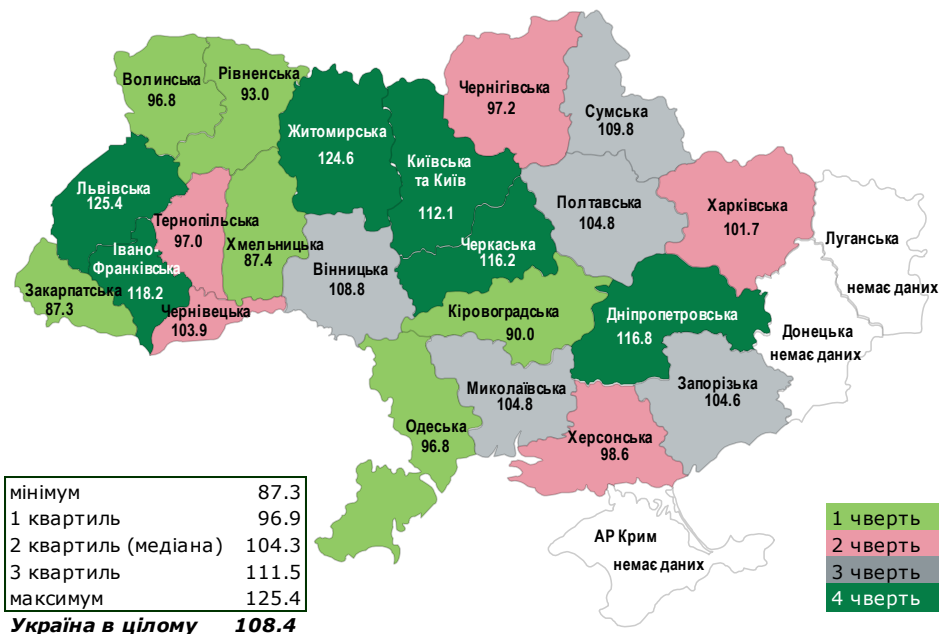
- **поточний фінансово-економічний стан поганий** четвертий квартал поспіль: баланс відповідей – «мінус» 7.7% (у IV кварталі 2020 року – «мінус» 15.8%), у цілому по Україні – «мінус» 0.7%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва залишається нижчим, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 33.3% (у IV кварталі 2020 року – «мінус» 16.7%);
- **підприємства області спроможні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних ресурсів:** баланс відповідей – 13.2% (у IV кварталі 2020 року – 7.9%).

Паспорт вибірки^{1,2}

- період проведення – 03 лютого – 01 березня 2021 року;
- опитано всього 39 підприємств;
- репрезентативно за такими видами економічної діяльності, як сільське господарство, переробна промисловість, торгівля, транспорт та зв'язок, інші.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

Таблиця. Очікування підприємств Одеської області щодо їх ділової активності (за складовими)

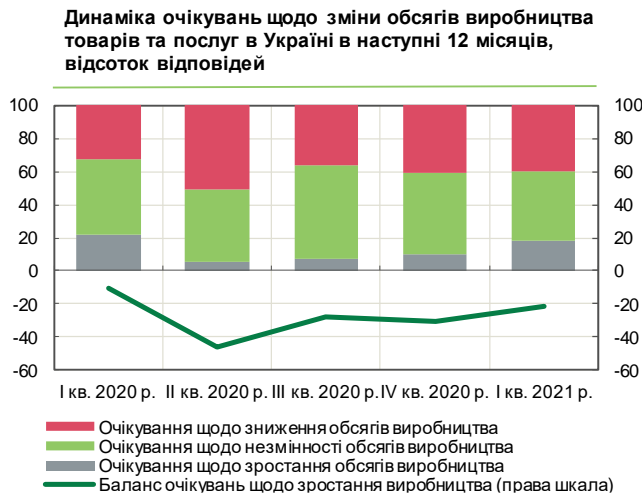
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	I кв. 2020 р.	II кв. 2020 р.	III кв. 2020 р.	IV кв. 2020 р.	I кв. 2021 р.
фінансово-економічного стану	14.3	-13.2	0.0	-15.8	5.4
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	22.9	-21.1	-7.9	-28.2	7.7
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	3.0	-10.8	-10.8	-11.1	-8.1
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	34.3	8.3	0.0	0.0	2.6
кількості працівників	-8.8	-18.9	-30.8	-41.0	-23.7

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

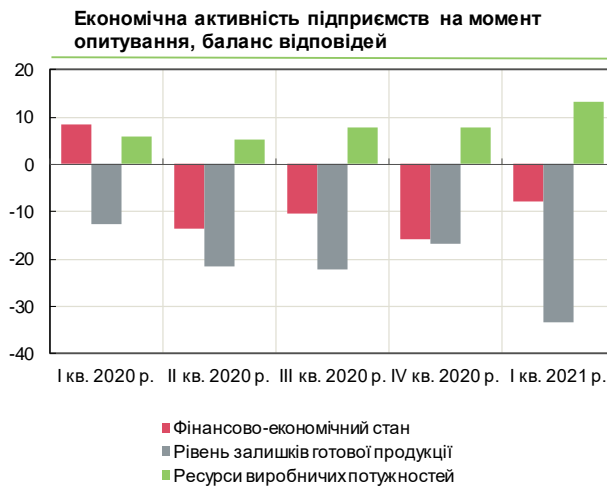
Графік 1

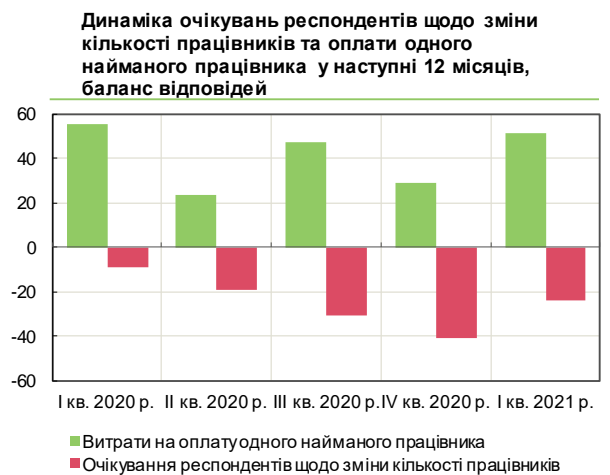
Графік 2

Графік 3

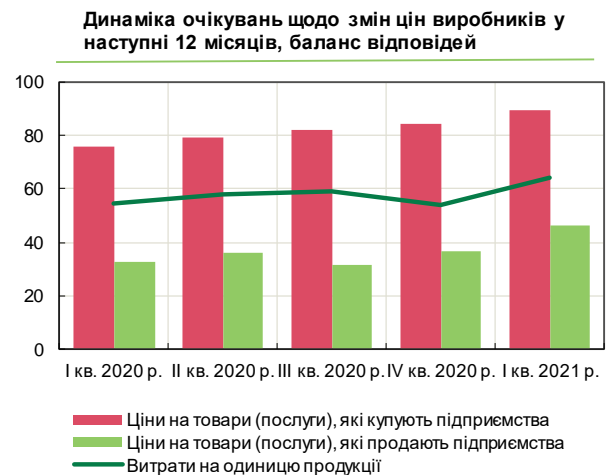
Графік 4

Графік 5

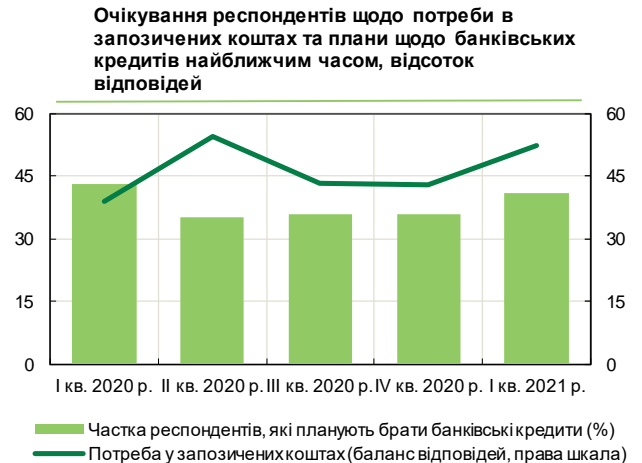
Графік 6

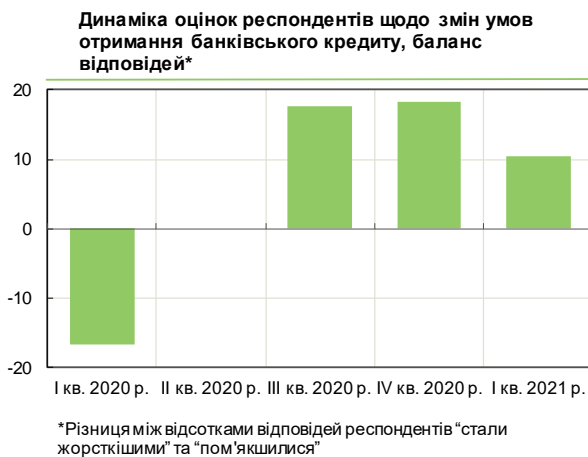
Графік 7

Графік 8

Графік 9

Графік 10

